

Rada
Európskej únie

V Bruseli 13. júna 2022
(OR. fr, en)

9761/22

ECOFIN 550
UEM 154
SOC 345
EMPL 227
COMPET 448
ENV 549
EDUC 218
RECH 341
ENER 257
JAI 812
GENDER 90
ANTIDISCRIM 70
JEUN 101
SAN 346

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Č. dok. Kom.:	9413/22 - COM(2022) 619 final
Predmet:	Odporúčanie na ODPORÚČANIE RADY, ktoré sa týka národného programu reforiem Lotyšska na rok 2022 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Lotyšska na rok 2022

Delegáciám v prílohe zasielame uvedený návrh odporúčania Rady v znení, ktoré revidovali a odsúhlasili rôzne výbory Rady, vychádzajúci z návrhu Komisie COM(2022) 619 final.

ODPORÚČANIE RADY

Z...,

ktoré sa týka národného programu reforiem Lotyšska na rok 2022 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Lotyšska na rok 2022

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii¹, a najmä na jeho článok 5 ods. 2,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

¹ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

- (1) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241², ktorým sa zriadil Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, nadobudlo účinnosť 19. februára 2021. Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti poskytuje finančnú podporu na vykonávanie reforiem a investícií, pričom so sebou prináša fiškálny impulz financovaný Úniou. Prispieva k obnove hospodárstva a vykonávaniu udržateľných reforiem a investícií zvyšujúcich rast, najmä na podporu zelenej a digitálnej transformácie, a zároveň posilňuje odolnosť hospodárstiev členských štátov a ich potenciálny rast. Okrem toho prispieva aj k posilneniu udržateľných verejných financií a k podpore rastu a tvorby pracovných miest v strednodobom a dlhodobom horizonte. Maximálny finančný príspevok pre členský štát v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti bude aktualizovaný v júni 2022 v súlade s článkom 11 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241.

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (2) Komisia 24. novembra 2021 prijala ročný prieskum udržateľného rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík na rok 2022. Náležite zohľadnila sociálny záväzok z Porta k ďalšiemu vykonávaniu Európskeho piliera sociálnych práv vyhláseného Európskym parlamentom, Radou a Komisiou 17. novembra 2017, podpísaný 7. mája 2021. Európska rada 25. marca 2022 schválila priority ročného prieskumu udržateľného rastu na rok 2022. Komisia 24. novembra 2021 prijala na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011³ aj správu o mechanizme varovania, v ktorej Lotyšsko neurčila za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorým bude potrebné vykonať hĺbkové preskúmanie. V ten istý deň Komisia prijala aj odporúčanie na odporúčanie Rady o hospodárskej politike eurozóny a návrh spoločnej správy o zamestnanosti na rok 2022, v ktorej sa analyzuje vykonávanie usmernení pre politiky zamestnanosti a zásad Európskeho piliera sociálnych práv. Rada prijala 5. apríla 2022 odporúčanie o hospodárskej politike eurozóny⁴ (ďalej len „odporúčanie na rok 2022 týkajúce sa eurozóny“) a 14. marca 2022 spoločnú správu o zamestnanosti.

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25).

⁴ Odporúčanie Rady z 5. apríla 2022 o hospodárskej politike eurozóny (Ú. v. EÚ C 153, 7.4.2022, s. 1).

- (3) Invázia Ruska na Ukrajinu, ktorá nasledovala po globálnej pandémie, výrazne zmenila geopolitický a hospodársky kontext. Vplyv tejto invázie na hospodárstva členských štátov sa prejavil okrem iného vyššími cenami energií, potravín a surovín a horšími vyhliadkami rastu. Vyššie ceny energií veľmi negatívne ovplyvňujú predovšetkým najzraniteľnejšie domácnosti, ktoré žijú v energetickej chudobe alebo sú ňou ohrozené, ako aj podniky, ktoré najviac pociťujú prudký nárast cien energií. Okrem toho Únia zažíva bezprecedentný prílev ľudí, ktorí utekajú z Ukrajiny. Vplyv hospodárskych dôsledkov útočnej vojny Ruska sa v členských štátoch prejavuje v rôznej miere. V tejto súvislosti bola vykonávacím rozhodnutím Rady (EÚ) 2022/382⁵ dňa 4. marca 2022 prvýkrát aktivovaná smernica Rady 2001/55/ES⁶, ktorou sa vysídleným osobám z Ukrajiny udeľuje právo na oprávnený pobyt v Únii, ako aj prístup k vzdelávaniu a odbornej príprave, na trh práce, k zdravotnej starostlivosti, bývaniu a sociálnemu zabezpečeniu.

⁵ Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/382 zo 4. marca 2022, ktorým sa konštatuje skutočnosť, že došlo k hromadnému prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny v zmysle článku 5 smernice 2001/55/ES, a zavádza sa dočasná ochrana (Ú. v. EÚ L 71, 4.3.2022, s. 1).

⁶ Smernica Rady 2001/55/ES z 20. júla 2001 o minimálnych štandardoch na poskytovanie dočasnej ochrany v prípade hromadného prílevu vysídlených osôb a o opatreniach na podporu rovnováhy úsilia medzi členskými štátmi pri prijímaní takýchto osôb a znášaní z toho vyplývajúcich dôsledkov (Ú. v. ES L 212, 7.8.2001, s. 12).

- (4) Vzhľadom na rýchlo sa meniacu hospodársku a geopolitickú situáciu bude európsky semester v roku 2022 pokračovať vo svojej rozsiahlej koordinácii hospodárskych politík a politík zamestnanosti a zároveň sa bude vyvíjať v súlade s požiadavkami na vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ako sa uvádza v ročnom prieskume udržateľného rastu na rok 2022. Na plnenie priorít jednotlivých politík v rámci európskeho semestra je nevyhnutné, aby sa vykonávali prijaté plány obnovy a odolnosti, keďže tieto plány riešia všetky príslušné odporúčania pre jednotlivé krajiny vydané v cykloch európskeho semestra 2019 a 2020 alebo ich významnú podskupinu. Odporúčania pre jednotlivé krajiny na roky 2019 a 2020 sú naďalej rovnako relevantné aj pre plány obnovy a odolnosti, ktoré boli revidované, aktualizované alebo zmenené v súlade s článkami 14, 18 a 21 nariadenia (EÚ) 2021/241, a to popri akýchkoľvek iných odporúčaníach pre jednotlivé krajiny vydaných do dátumu predloženia takýchto revidovaných, aktualizovaných alebo zmenených plánov.
- (5) Všeobecná úniková doložka Paktu stability a rastu je aktívna od marca 2020. Komisia vo svojom oznámení z 3. marca 2021 s názvom „Rok od vypuknutia pandémie COVID-19: reakcia v oblasti fiškálnej politiky“ vyjadrila názor, že rozhodnutie o deaktivácii alebo pokračovaní v uplatňovaní všeobecnej únikovej doložky by sa malo prijať po celkovom posúdení stavu hospodárstva, pričom kľúčovým kvantitatívnym kritériom by mala byť úroveň hospodárskej činnosti v Únii alebo eurozóne v porovnaní s predkrízovými úrovňami (z konca roku 2019). Zvýšená neistota a výrazné riziká horšieho než očakávaného vývoja v súvislosti s hospodárskym výhľadom v kontexte vojny v Európe, bezprecedentné zvyšovanie cien energií a pokračujúce narušenia dodávateľských reťazcov si vyžadujú predĺženie uplatňovania všeobecnej únikovej doložky Paktu stability a rastu aj v roku 2023.

- (6) V súlade s prístupom uvedeným v odporúčaní Rady z 18. júna 2021⁷, ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Lotyšska na rok 2021, sa celkové zámery fiškálnej politiky v súčasnosti najlepšie merajú ako zmena primárnych výdavkov (bez diskrečných príjmových opatrení a bez dočasných núdzových opatrení súvisiacich s krízou COVID-19), ale so započítaním výdavkov financovaných z nenávratnej podpory (grantov) z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie, vo vzťahu k strednodobému potenciálnemu rastu⁸. Nad rámec celkových zámerov fiškálnej politiky a s cieľom posúdiť, či je vnútroštátna fiškálna politika obozretná a či jej zloženie prispieva k udržateľnej obnove v súlade so zelenou a digitálnou transformáciou, sa pozornosť venuje aj vývoju primárnych bežných výdavkov (bez diskrečných príjmových opatrení a bez dočasných núdzových opatrení súvisiacich s krízou COVID-19) a investícií financovaných z vnútroštátnych zdrojov⁹.

⁷ Odporúčanie Rady z 18. júna 2021, ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Lotyšska na rok 2021 (Ú. v. EÚ C 304, 29.7.2021, s. 63).

⁸ Odhady týkajúce sa zámerov fiškálnej politiky a ich zložiek uvedené v tomto odporúčaní sú odhady Komisie založené na predpokladoch, z ktorých vychádza prognóza Komisie z jari 2022. Komisiou odhadovaný strednodobý potenciálny rast nezahŕňa pozitívny vplyv reforiem, ktoré sú súčasťou plánu obnovy a odolnosti a ktoré môžu posilniť potenciálny rast.

⁹ Nie sú financované z grantov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie.

- (7) Komisia 2. marca 2022 prijala oznámenie poskytujúce všeobecné usmernenia v oblasti fiškálnej politiky na rok 2023 (ďalej len „fiškálne usmernenia“) a ktorého cieľom bolo podporiť prípravu programov stability a konvergenčných programov členských štátov, a tým posilniť koordináciu politík. Komisia konštatovala, že na základe makroekonomického výhľadu zimnej prognózy z roku 2022 bude v roku 2023 zrejme vhodné prejsť z podporných súhrnných zámerov fiškálnej politiky z rokov 2020 – 2022 na všeobecne neutrálne súhrnné zámery fiškálnej politiky, pričom treba pohotovo reagovať na vyvíjajúcu sa hospodársku situáciu. Komisia oznámila, že fiškálne odporúčania na rok 2023 by mali byť pre jednotlivé členské štáty aj naďalej diferencované, pričom by sa v nich mali zohľadňovať možné cezhraničné účinky presahovania. Komisia vyzvala členské štáty, aby usmernenia zohľadnili vo svojich programoch stability a konvergenčných programoch. Komisia sa zaviazala, že bude pozorne monitorovať hospodársky vývoj a podľa potreby upraví svoje politické usmernenia, a to najneskôr v rámci jarného balíka európskeho semestra koncom mája 2022.
- (8) Pokiaľ ide o fiškálne usmernenia, vo fiškálnych odporúčaníach na rok 2023 je zohľadnený zhoršený hospodársky výhľad, zvýšená neistota a ďalšie riziká horšieho než očakávaného vývoja, ako aj vyššia inflácia v porovnaní so zimnou prognózou Komisie z roku 2022. Na základe uvedených skutočností je v rámci fiškálnej reakcie nutné zvýšiť verejné investície do zelenej a digitálnej transformácie a energetickej bezpečnosti, ako aj prostredníctvom cielených a dočasných opatrení zachovať kúpnu silu najzraniteľnejších domácností s cieľom zmierniť vplyv zvýšenia cien energií a pomôcť obmedziť inflačné tlaky vyplývajúce z druhotných účinkov. Fiškálna politika musí zostať pružná, aby sa prispôsobila rýchlo sa vyvíjajúcim okolnostiam vrátane výziev vyplývajúcich z útočnej vojny Ruska proti Ukrajine, pokiaľ ide o obranu a bezpečnosť, a musí byť diferencovaná v jednotlivých členských štátoch v závislosti od ich fiškálnej a hospodárskej situácie, a to aj z hľadiska ich expozície voči kríze a prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny.

- (9) V súlade s článkom 18 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/241 Lotyšsko predložilo Komisii 30. apríla 2021 svoj národný plán obnovy a odolnosti. Komisia podľa článku 19 nariadenia (EÚ) 2021/241 posúdila relevantnosť, efektívnosť, účinnosť a koherentnosť plánu obnovy a odolnosti, a to v súlade s usmerneniami pre posudzovanie stanovenými v prílohe V k uvedenému nariadeniu. Rada 13. júla 2021 prijala vykonávacie rozhodnutie o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Lotyšska¹⁰. Uvoľnenie splátok je podmienené prijatím rozhodnutia Komisie v súlade s článkom 24 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2021/241, v ktorom sa uvedie, že Lotyšsko uspokojivo splnilo príslušné míľniky a ciele stanovené vo vykonávacom rozhodnutí Rady. Keď sa hovorí o uspokojivom splnení, predpokladá sa, že v súvislosti s predchádzajúcimi míľnikmi a cieľmi, ktoré už boli dosiahnuté, nedošlo k zvratu.
- (10) Lotyšsko predložilo 22. apríla 2022 svoj národný program reforiem na rok 2022 a 26. apríla 2022 svoj program stability na rok 2022 v súlade s lehotou stanovenou v článku 4 nariadenia (ES) č. 1466/97. Obidva programy sa s cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi posudzovali spoločne. V súlade s článkom 27 nariadenia (EÚ) 2021/241 sa v národnom programe reforiem na rok 2022 zohľadňujú aj polročné správy Lotyšska o pokroku dosiahnutom pri vykonávaní jeho plánu obnovy a odolnosti.
- (11) Komisia 23. mája 2022 uverejnila správu o krajine týkajúcu sa Lotyšska na rok 2022. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Lotyšsko dosiahlo pri plnení príslušných odporúčaní pre danú krajinu prijatých Radou v rokoch 2019, 2020 a 2021, a na základe hodnotiacej tabuľky obnovy a odolnosti sa zhodnotilo vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Lotyšskom. Na základe tejto analýzy sa v správe o krajine identifikovali nedostatky v súvislosti s tými výzvami, ktoré plán obnovy a odolnosti nerieši alebo ich rieši len čiastočne, ako aj v súvislosti s novými a vznikajúcimi výzvami vrátane výziev vyplývajúcich z invázie Ruska na Ukrajinu. Okrem toho sa v nej posudzoval pokrok Lotyšska pri vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv a pri dosahovaní hlavných cieľov Únie v oblasti zamestnanosti, zručností a znižovania chudoby, ako aj pokrok pri dosahovaní cieľov Organizácie Spojených národov v oblasti udržateľného rozvoja.

¹⁰ ST 10157/2021; ST 10157/2021 ADD1.

- (12) Komisia 23. mája 2022 vydala správu podľa článku 126 ods. 3 zmluvy. V tejto správe sa rozoberala rozpočtová situácia Lotyšska, keďže jeho deficit verejných financií v roku 2021 presiahol referenčnú hodnotu 3 % hrubého domáceho produktu (HDP) stanovenú v zmluve. V správe sa konštatovalo, že kritérium deficitu nebolo dodržané. V súlade s oznámením z 2. marca 2022 Komisia na jar 2022 nenavrhol začatie nových postupov pri nadmernom deficite, pričom na jeseň 2022 opätovne posúdi, či je potrebné navrhnúť začatie takýchto postupov.
- (13) Rada vo svojom odporúčaní z 20. júla 2020¹¹ odporučila Lotyšsku, aby v súlade so všeobecnou únikovou doložkou prijalo v rokoch 2020 a 2021 všetky potrebné opatrenia na účinné riešenie pandémie COVID-19, posilnenie hospodárstva a podporu následnej obnovy. Zároveň mu odporučila, aby – ak to hospodárske podmienky umožnia – uskutočňovalo fiškálne politiky zamerané na dosiahnutie obozretných strednodobých fiškálnych pozícií a zabezpečenie udržateľnosti dlhovej služby pri súčasnom zvyšovaní investícií. Podľa údajov overených Eurostatom sa deficit verejných financií Lotyšska zvýšil zo 4,5 % HDP v roku 2020 na 7,3 % HDP v roku 2021. V rámci reakcie fiškálnej politiky Lotyšsko v roku 2021 podporovalo obnovu hospodárstva, pričom objem dočasných núdzových opatrení sa zvýšil z 2,8 % HDP v roku 2020 na 5,2 % HDP v roku 2021. Opatrenia, ktoré Lotyšsko prijalo v roku 2021, boli v súlade s odporúčaním Rady z 20. júla 2020. Diskrečné rozpočtové opatrenia, ktoré vláda prijala v rokoch 2020 a 2021, boli väčšinou dočasné alebo vyvážené kompenzačnými opatreniami. Zároveň niektoré diskrečné opatrenia, ktoré vláda prijala v období 2020 až 2021, neboli dočasné ani vyvážené kompenzačnými opatreniami, pričom ich tvorilo najmä zníženie sadzby príspevkov na sociálne zabezpečenie, zvýšenie prahovej hodnoty vzťahujúcej sa na úľavy na dani z príjmu fyzických osôb, zvýšenie miezd zdravotníckych pracovníkov a učiteľov, ako aj zvýšenie minimálnych sociálnych dávok. Podľa údajov overených Eurostatom sa verejný dlh zvýšil zo 43,3 % HDP v roku 2020 na 44,8 % HDP v roku 2021.

¹¹ Odporúčanie Rady z 20. júla 2020, ktoré sa týka národného programu reforiem Lotyšska na rok 2020 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Lotyšska na rok 2020 (Ú. v. EÚ C 282, 26.8.2020, s. 89).

- (14) Makroekonomický scenár, z ktorého vychádzajú rozpočtové prognózy uvedené v programe stability na rok 2022, je na rok 2022 realistický a na nasledujúce obdobie opatrný. Vláda predpokladá, že reálny HDP sa v roku 2022 zvýši o 2,1 % a v roku 2023 o 2,5 %.
- Na porovnanie, v prognóze Komisie z jari 2022 sa v roku 2022 predpokladá podobný rast reálneho HDP na úrovni 2,0 % a v roku 2023 mierne vyšší rast na úrovni 2,9 %, a to najmä v dôsledku pozitívnejšieho výhľadu v súvislosti so súkromnou spotrebou a s vývozom.
- Vláda vo svojom programe stability na rok 2022 očakáva, že celkový deficit sa v roku 2022 zníži na 6,5 % HDP a v roku 2023 na 2,8 % HDP. Vo veľkom deficite v roku 2022 sa odzrkadľujú najmä opatrenia zahrnuté v rozpočte na rok 2022, konkrétne zvýšenie úľav na dani z príjmu, rozsiahly investičný balík a zvýšenie miezd zamestnancov v sektore zdravotníctva, vnútra a školstva. Deficit bude navyše pretrvávať na zvýšenej úrovni vzhľadom na širokú vládnu podporu poskytovanú domácnostiam a spoločnostiam na zmiernenie rastu cien energie, ako aj predpokladaný pomalší rast daňových príjmov v dôsledku negatívneho vplyvu ruskej invázie na Ukrajinu na hospodárstvo, a to napriek tomu, že podpora hospodárstva spojená s pandémiou COVID-19 bude v roku 2022 výrazne nižšia ako v roku 2021. Podľa programu stability na rok 2022 sa očakáva, že pomer dlhu verejnej správy k HDP vzrastie v roku 2022 na 45,7 % a v roku 2023 klesne na 45,2 %. Na základe opatrení v príslušných oblastiach politiky, ktoré boli známe k dátumu uzávierky prognózy, sa v prognóze Komisie z jari 2022 predpokladá deficit verejných financií na úrovni 7,2 % HDP v roku 2022 a 3,0 % HDP v roku 2023. Ide o vyšší deficit, než sa predpokladá v programe stability na rok 2022, a to najmä v dôsledku dodatočných politických opatrení zahrnutých v prognóze Komisie z jari 2022, konkrétne vytvorenia štátnych bezpečnostných rezerv dodávok energie v súlade s nedávnymi zmenami zákona o energetike (odhadovaný fiškálny vplyv na úrovni 0,6 % HDP v roku 2022). Vytvorenie rezerv bolo vierohodne oznámené, ale v čase prípravy programu stability na rok 2022 nebolo známe. V prognóze Komisie z jari 2022 sa počíta s pomerom dlhu verejnej správy k HDP na úrovni 47,0 % v roku 2022 a 46,5 % v roku 2023, čo presahuje predpoklad obsiahnutý v programe stability na rok 2022. Rozdiel je spôsobený vyššou prognózou deficitu a nižšou prognózou nominálneho HDP. Podľa prognózy Komisie z jari 2022 sa strednodobý (desaťročný priemerný) rast potenciálneho HDP odhaduje na 2,3 %. Tento odhad však nezahŕňa vplyv reforiem, ktoré sú súčasťou plánu obnovy a odolnosti a môžu posilniť potenciálny rast Lotyšska.

- (15) Vláda v roku 2022 postupne zrušila väčšinu opatrení prijatých v reakcii na krízu COVID-19, takže sa predpokladá, že objem dočasných núdzových opatrení klesne z 5,2 % HDP v roku 2021 na 0,8 % HDP v roku 2022. Deficit verejných financií je ovplyvnený opatreniami prijatými na zmiernenie hospodárskeho a sociálneho vplyvu zvýšenia cien energie, ktoré sa v prognóze Komisie z jari 2022 odhadujú na 0,9 % HDP v roku 2022, pričom sa očakáva, že v roku 2023 sa postupne zrušia¹². Tieto opatrenia sú tvorené najmä cenovými stropmi cien energie pre domácnosti a podnikateľov, plným pokrytím určitých podzložiek sadziieb za elektrinu štátom, ako aj podporou konkrétnych sociálnych skupín a chudobnejších domácností. Tieto opatrenia boli oznámené ako dočasné. Ak však ceny energie zostanú v roku 2023 zvýšené, niektoré z nich by sa mohli uplatňovať aj naďalej. Niektoré z nich nie sú ciele, a to najmä všeobecné cenové stropy cien energie. Deficit verejných financií je ovplyvnený aj nákladmi na poskytnutie dočasnej ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny, pričom v prognóze Komisie z jari 2022 sa predpokladá, že v roku 2022 budú na úrovni 0,3 % HDP a v roku 2023 na úrovni 0,5 % HDP¹³, ako aj zvýšením nákladov na výdavky na obranu o 0,1 % HDP v roku 2022 a o 0,3 % HDP v roku 2023.
- (16) Rada vo svojom odporúčaní z 18. júna 2021 odporučila, aby Lotyšsko v roku 2022 zachovalo podporné zámery fiškálnej politiky vrátane impulzu poskytnutého Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti a aby zachovalo investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Rada zároveň Lotyšsku odporučila, aby udržiavalo pod kontrolou rast bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov, aby – ak to hospodárske podmienky umožnia – uskutočňovalo fiškálnu politiku zameranú na dosiahnutie obozretných strednodobých fiškálnych pozícií a zabezpečenie fiškálnej udržateľnosti v strednodobom horizonte a aby súčasne zvyšovalo investície s cieľom posilniť rastový potenciál.

¹² Tieto údaje predstavujú úroveň ročných rozpočtových nákladov na uvedené opatrenia prijaté od jesene 2021, a to vrátane bežných príjmov a výdavkov, ako aj prípadných opatrení v oblasti kapitálových výdavkov.

¹³ Predpokladá sa, že do konca roka 2022 sa celkový počet osôb vysídlených z Ukrajiny prichádzajúcich do Únie postupne zvýši na 6 miliónov, pričom ich geografické rozloženie je odhadnuté na základe veľkosti existujúcej diaspóry, relatívneho počtu obyvateľov prijímajúceho členského štátu a skutočného rozmiestnenia vysídlených osôb z Ukrajiny v rámci Únie v marci 2022. Pokiaľ ide o rozpočtové náklady na osobu, odhady vychádzajú z mikrosimulačného modelu Spoločného výskumného centra Komisie s názvom Euromod, pričom sa zohľadňujú tak peňažné transfery, na ktoré ľudia môžu mať nárok, ako aj vecné dávky, ako je vzdelávanie a zdravotná starostlivosť.

(17) Podľa prognózy Komisie z jari 2022, ako aj informácií uvedených v programe stability Lotyšska na rok 2022 sa predpokladá, že zámery fiškálnej politiky budú v roku 2022 podporné a dosiahnu úroveň -3,3 % HDP, čo je v súlade s odporúčaním Rady¹⁴. Lotyšsko plánuje pokračovať v podpore obnovy tým, že bude využívať Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti na financovanie ďalších investícií v súlade s odporúčaním Rady. Kladný príspevok výdavkov financovaných z grantov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie k hospodárskej činnosti sa má v porovnaní s rokom 2021 zvýšiť o 0,8 % HDP. Predpokladá sa, že investície financované z vnútroštátnych zdrojov budú v roku 2022 predstavovať expanzívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky na úrovni 0,3 percentuálneho bodu¹⁵. Lotyšsko preto plánuje v súlade s odporúčaním Rady zachovať investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Zároveň sa predpokladá, že rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez nových príjmových opatrení) bude v roku 2022 predstavovať expanzívny príspevok k celkovým zámerom fiškálnej politiky na úrovni 1,5 percentuálneho bodu. Tento významný expanzívny príspevok zahŕňa dodatočný vplyv opatrení na riešenie hospodárskeho a sociálneho dosahu zvýšenia cien energie (0,8 % HDP), ako aj náklady na poskytnutie dočasnej ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny (0,3 % HDP). Lotyšsko má vo všeobecnosti pod kontrolou rast bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov v roku 2022, keďže významný expanzívny príspevok bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov v roku 2022 je spôsobený najmä opatreniami na riešenie hospodárskeho a sociálneho vplyvu zvýšenia cien energie, ako aj nákladmi na poskytovanie dočasnej ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny.

¹⁴ Záporné znamienko ukazovateľa znamená, že rast primárnych výdavkov je vyšší než strednodobý hospodársky rast, čo poukazuje na expanzívnu fiškálnu politiku; kladné znamienko ukazovateľa naopak znamená, že rast primárnych výdavkov je nižší než strednodobý hospodársky rast, čo poukazuje na reštriktívnu fiškálnu politiku.

¹⁵ Predpokladá sa, že ostatné kapitálové výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov budú predstavovať expanzívny príspevok vo výške 0,7 percentuálneho bodu HDP, keďže prognóza Komisie z jari 2022 zahŕňa fiškálny vplyv vytvorenia bezpečnostných rezerv dodávok energie v súlade s nedávnymi zmenami zákona o energetike.

- (18) V prognóze Komisie z jari 2022 sa uvádza, že zámery fiškálnej politiky budú v roku 2023 za predpokladu nezmenenej politiky predstavovať +3,2 % HDP¹⁶. Predpokladá sa, že Lotyšsko bude v roku 2023 naďalej využívať granty v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na financovanie ďalších investícií na podporu obnovy. Kladný príspevok výdavkov financovaných z grantov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie k hospodárskej činnosti sa má v porovnaní s rokom 2022 zvýšiť o 0,9 percentuálneho bodu HDP. Predpokladá sa, že investície financované z vnútroštátnych zdrojov budú v roku 2023 predstavovať reštriktívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky na úrovni 0,8 percentuálneho bodu¹⁷. Zároveň sa predpokladá, že rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez nových príjmových opatrení) bude v roku 2023 predstavovať reštriktívny príspevok k celkovým zámerom fiškálnej politiky na úrovni 2,7 percentuálneho bodu. Zahŕňa to vplyv postupného rušenia opatrení na riešenie zvýšených cien energie (0,9 % HDP) a ďalšie náklady na poskytnutie dočasnej ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny (0,1 % HDP).
- (19) V programe stability na rok 2022 sa očakáva, že deficit verejných financií postupne klesne na 2,3 % HDP v roku 2024 a na 1,7 % do roku 2025. Deficit verejných financií má preto počas časového rámca programu zostať pod úrovňou 3 % HDP. V týchto prognózach sa predpokladá postupné ukončovanie podporných programov a stabilný rast daňových príjmov. Podľa programu stability na rok 2022 sa očakáva, že pomer dlhu verejnej správy k HDP sa bude do roku 2025 znižovať, pričom v roku 2024 sa zníži na 44,5 % a v roku 2025 na 43,4 %. Podľa analýzy Komisie sa zdá, že riziká v oblasti udržateľnosti dlhovej služby sú v strednodobom horizonte nízke.

¹⁶ Záporné znamienko ukazovateľa znamená, že rast primárnych výdavkov je vyšší než strednodobý hospodársky rast, čo poukazuje na expanzívnu fiškálnu politiku; kladné znamienko ukazovateľa naopak znamená, že rast primárnych výdavkov je nižší než strednodobý hospodársky rast, čo poukazuje na reštriktívnu fiškálnu politiku.

¹⁷ Predpokladá sa, že ostatné kapitálové výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov budú predstavovať reštriktívny príspevok vo výške 0,6 percentuálneho bodu HDP, čo je spôsobené bázičným efektom, konkrétne tým, že v prognóze Komisie z jari 2022 sa predpokladá fiškálny vplyv vytvorenia bezpečnostných rezerv dodávok energie, ale na rok 2023 sa takéto opatrenie nepredpokladá.

(20) Daňové príjmy Lotyšska ako podiel na HDP sú výrazne pod priemerom Únie, čo obmedzuje financovanie verejných služieb. Lotyšsko má najnižšie príjmy z výberu daní z príjmov právnických osôb v Únii (0,7 % HDP v roku 2020), zatiaľ čo príjmy z daní z nehnuteľností predstavujú 1,0 % HDP v porovnaní s priemerom Únie vo výške 2,3 % HDP. Okrem toho, zatiaľ čo daňovo-odvodové zaťaženie osoby s priemerným zárobkom sa pohybuje približne na úrovni priemeru Únie, implicitná sadzba dane z práce patrí medzi najnižšie v Únii, čo poukazuje na značný priestor na zvýšenie príjmov zo zdaňovania práce prostredníctvom lepšieho výberu a vyššej progresívnosti. Verejné výdavky Lotyšska na zdravotnú starostlivosť a sociálnu ochranu sú v porovnaní s priemerom Únie obzvlášť nízke, čo bráni včasnemu a rovnakému prístupu k zdravotnej starostlivosti a primeranej sociálnej pomoci. V dôsledku toho sa Lotyšsko vyznačuje jednou z najvyšších príjmových nerovností, najnižším vplyvom sociálnych transferov na znižovanie chudoby a dosahuje najhoršie výsledky v oblasti zdravia v Únii. Napriek nedávnomu zvyšovaniu dosahuje minimálny príjem, minimálne dôchodky a dávky v invalidite úroveň pod hranicou chudoby. Obmedzený prístup zraniteľných skupín k sociálnej pomoci a službám a ich kvalita ďalej bránia sociálnemu začleneniu. Systém dlhodobej starostlivosti je nedostatočne rozvinutý a disponuje obmedzenou ponukou služieb domácej starostlivosti a komunitných služieb. Sociálneho bývania je nedostatok a často neposkytuje primerané životné podmienky. Okrem toho sa sociálna pomoc v jednotlivých obciach líši a často nie je dostatočne cielená. Najlepší potenciál na zvýšenie daňových príjmov ponúka vyššie zdanenie majetku a kapitálu a väčšia progresívnosť zdaňovania príjmov, keďže tieto zdroje sú v porovnaní s priemerom Únie naďalej nedostatočne využívané. Okrem toho by sa nad rámec opatrení plánovaných v pláne obnovy a odolnosti malo pokračovať v úsilí o obmedzenie tieňového hospodárstva.

- (21) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. b) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom 2.2 prílohy V k uvedenému nariadeniu plán obnovy a odolnosti zahŕňa rozsiahly súbor vzájomne sa posilňujúcich reforiem a investícií, ktoré sa majú vykonať, spolu s orientačným harmonogramom vykonávania, ktoré sa má dokončiť do 31. augusta 2026. Tieto reformy a investície prispievajú k riešeniu všetkých hospodárskych a sociálnych výziev uvedených v odporúčaniach pre danú krajinu, ktoré Rada v rámci európskeho semestra v rokoch 2019 a 2020 adresovala Lotyšsku, alebo ich významnej podskupiny, ako aj k plneniu všetkých odporúčaní pre danú krajinu vydaných pred dátumom prijatia plánu obnovy a odolnosti. Plán obnovy a odolnosti Lotyšska zahŕňa predovšetkým opatrenia, ktorými sa v rôznej miere rieši všetkých šesť rozsiahlych výziev – fiškálna oblasť, ľudský kapitál, verejná správa, produktivita a digitálna a zelená transformácia. Plán obnovy a odolnosti zahŕňa reformy týkajúce sa riadenia a financovania inštitúcií vysokoškolského vzdelávania, vykonávania komplexnej stratégie zameranej na ľudské zdroje v oblasti zdravotnej starostlivosti a zavedenia indexácie dávok minimálneho príjmu. Medzi rozsiahle investície patrí ekologizácia systému dopravy v metropolitnej oblasti Rigy, okrem iného prostredníctvom nákupu ekologických vozidiel verejnej dopravy, a energetická obnova súkromných aj verejných budov a podnikov. Významné investície sa plánujú aj na podporu regionálneho rozvoja: výstavba škôl, priemyselných parkov a cenovo dostupného bývania a modernizácia nemocníc. Očakáva sa, že tieto opatrenia udržateľným spôsobom podpora rastový potenciál hospodárstva.

- (22) Očakáva sa, že vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Lotyšska prispeje k ďalšiemu pokroku v oblasti zelenej a digitálnej transformácie. Opatrenia na podporu cieľov v oblasti klímy v Lotyšsku predstavujú 37,6 % celkových prostriedkov pridelených v rámci plánu obnovy a odolnosti, zatiaľ čo opatrenia na podporu digitálnych cieľov predstavujú 21 % celkových prostriedkov pridelených v rámci plánu obnovy a odolnosti. Plnohodnotné vykonávanie plánu obnovy a odolnosti v súlade s príslušnými míľnikmi a cieľmi pomôže Lotyšsku rýchlo sa zotaviť z dôsledkov krízy COVID-19 a zároveň posilní jeho odolnosť. Pre úspešné vykonávanie plánu obnovy a odolnosti, ako aj iných hospodárskych politík a politík zamestnanosti, ktoré presahujú rámec plánu obnovy a odolnosti, je naďalej dôležité systematické zapojenie sociálnych partnerov a iných príslušných zainteresovaných strán, ktorým sa má zabezpečiť všeobecná zodpovednosť za celkový program v danej oblasti politiky.
- (23) Lotyšsko predložilo 25. mája 2022 partnerskú dohodu stanovenú v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060¹⁸, ale zatiaľ nepredložilo ostatné programy politiky súdržnosti stanovené v uvedenom nariadení. V súlade s nariadením (EÚ) 2021/1060 má Lotyšsko pri programovaní fondov politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027 zohľadniť príslušné odporúčania pre danú krajinu. Predstavuje to predpoklad na zlepšenie účinnosti a maximalizáciu pridanej hodnoty finančnej podpory, ktorá sa má získať z fondov politiky súdržnosti, ako aj podporu koordinácie, komplementárnosti a koherentnosti medzi týmito fondmi politiky súdržnosti a inými nástrojmi a fondmi Únie. Úspešné vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ako aj programov politiky súdržnosti závisí aj od odstránenia prekážok brániacich investíciám na podporu zelenej a digitálnej transformácie a vyváženého územného rozvoja.

¹⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 159).

(24) Nad rámec hospodárskych a sociálnych výziev, ktoré sa riešia v pláne obnovy a odolnosti, Lotyšsko čelí viacerým ďalším výzvam vrátane prístupu k bankovým úverom. Úverový tok do súkromného sektora sa počas väčšiny uplynulých desiatich rokov pohyboval v záporných číslach. V roku 2016 dosiahol kladnú úroveň, ale miera rastu úverov zostala pod mierou rastu HDP. V roku 2020 bol dlh súkromného sektora na úrovni 66,5 % HDP v porovnaní so 78,3 % HDP v období o päť rokov skôr. Pre malé a stredné podniky je obzvlášť ťažké získať úver – čiastočne z dôvodu ich vyššieho úverového rizika, ale čelia aj relatívne vysokým nákladom na úvery a administratívne zaťaženie. Okrem toho nedostatočná likvidita aktív ponúkaných ako kolaterál spôsobuje, že je obzvlášť ťažké získať úver mimo regiónu Rigy. To predstavuje významnú prekážku v poskytovaní hypotekárnych úverov aj v poskytovaní úverov podnikom. Ďalej by sa mohla zvýšiť cenová dostupnosť financovania spotrebiteľských zelených technológií prostredníctvom lacnejších a dlhodobějších úverových produktov. Politické úsilie sa zameriava najmä na podporu poskytovania úverov ich kombinovaním s verejnými grantmi. To však prináša značné náklady pre štátny rozpočet, a preto nejde o udržateľný spôsob podpory poskytovania úverov. Zmiernenie obmedzení poskytovania úverov si vyžaduje všeobecné zlepšenie transparentnosti a dôvery v podnikateľské prostredie vrátane obmedzenia tieňového hospodárstva. Okrem toho existuje priestor na zvýšenie miery návratnosti úverov, čo by znížilo náklady bánk spojené s nesplácanými úvermi a k čomu by mohol prispieť účinnejší právny systém. Cielené úverové a záručné schémy by mohli pomôcť znížiť riziká likvidity, ktorým čelia banky pri prijímaní kolaterálu na relatívne nelikvidných trhoch. Verejné schémy poskytovania úverov na strategicky dôležité investície, ako je zelená transformácia a regionálny rozvoj, by mohli zvýšiť účinnú hospodársku súťaž na bankovom trhu alebo vyplniť medzeru na trhu v prípadoch, keď sú bankové úvery buď príliš drahé, alebo nie sú dostupné. Okrem toho verejné schémy poskytovania záruk a úverov ponúkajú výrazne nákladovo efektívnejší spôsob podpory súkromných úverov než grantové schémy. Popri prekážkach v poskytovaní bankových úverov existuje v Lotyšsku nedostatočne rozvinutý trh s alternatívnymi zdrojmi financovania, ktorý má potenciál zlepšiť prístup firiem k financovaniu.

- (25) Vzhľadom na mandát hláv štátov, resp. predsedov vlád Únie, ktorý je stanovený vo vyhlásení z Versailles, je cieľom návrhu Komisie pre REPowerEU čo najskôr ukončiť závislosť Únie od dovozu fosílnych palív z Ruska. Na tento účel Komisia plánuje v dialógu s členskými štátmi určiť najvhodnejšie projekty, investície a reformy na vnútroštátnej úrovni, regionálnej úrovni a na úrovni Únie. Cieľom týchto opatrení je znížiť celkovú závislosť od fosílnych palív a prejsť na dovoz fosílnych palív z iných krajín, než je Rusko.
- (26) Podľa údajov z roku 2020 predstavujú ropné produkty (33,8 %) a zemný plyn (21,6 %) približne polovicu energetického mixu Lotyšska; zvyšok je tvorený najmä obnoviteľnými zdrojmi energie (44,1 %). Rusko dodávalo celý objem dovozu zemného plynu do Lotyšska (čo je viac ako 44 % priemerná závislosť Únie od dovozu ruského plynu) a bolo kľúčovým zdrojom (20 %) lotyšského dovozu ropných produktov (čo je vo veľkej miere v súlade s 26 % priemernou závislosťou Únie od dovozu ruskej ropy).¹⁹ Závislosť Lotyšska od dodávok ruského plynu výrazne znižuje jeho prepojenie s litovskou prepravnou sieťou pre plyn, vďaka ktorému má Lotyšsko prístup k terminálu na skvapalnený zemný plyn v meste Klaipėda. Lotyšsko je okrem toho prepojené s Estónskom a Fínskom, takže tieto štyri krajiny sú súčasťou rovnakého trhu so zemným plynom. Zásobník plynu nachádzajúci sa v Lotyšsku umožňuje zmierniť sezónne výkyvy vyplývajúce z nesúladu medzi ponukou a dopytom a je v ňom uložená bezpečnostná rezerva pre pobaltský trh. Pri nových investíciách do infraštruktúry a sietí na rozvod plynu by sa malo podľa možnosti dbať na ich odolnosť voči budúcim zmenám, aby sa mohli v budúcnosti preorientovať na udržateľné palivá a stať sa tak dlhodobými udržateľnými. Prioritou politiky by však malo zostať dokončenie prebiehajúcej synchronizácie s kontinentálnou električnou sústavou Únie, zabezpečenie dostatočnej kapacity prepojení so susednými členskými štátmi a realizovanie spoločných projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov. Okrem zlepšenia plynárenskej infraštruktúry zameraných na zabezpečenie alternatívnych zdrojov dodávok si bude zníženie energetickej závislosti od Ruska vyžadovať, aby Lotyšsko urýchlilo zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie a zvýšilo energetickú efektívnosť, najmä v stavebníctve a doprave. Plán obnovy a odolnosti Lotyšska zahŕňa opatrenia, ktorých cieľom je uľahčiť súkromné investície do veternej energie na pevnine.

¹⁹ Eurostat (2020), podiel ruského dovozu na celkovom dovoze zemného plynu a ropy. Pokiaľ ide o priemer EÚ27, celkový dovoz je založený na dovoze z krajín mimo EÚ27. V prípade Lotyšska celkový dovoz zahŕňa obchod v rámci Únie. Ropa nezahŕňa rafinované ropné produkty.

Implementáciou týchto opatrení skôr, než sa plánovalo – ako nedávno oznámila vláda –, by sa mohli urýchliť investície do veternej energie na pevnine. Zvýšenie podielu obnoviteľných zdrojov energie by si však zároveň vyžadovalo, aby Lotyšsko preskúmalo príležitosti v oblasti veternej energie na mori. Mohli by sa posilniť opatrenia v oblasti energetickej efektívnosti vrátane hĺbkovej obnovy, najmä v stavebníctve, doprave a priemysle. V záujme diverzifikácie energetického mixu Lotyšsko zvažuje investície do jadrovej energie v spolupráci so susednými členskými štátmi. Na to, aby Lotyšsko dosiahlo súlad s cieľmi balíka „Fit for 55“, bude potrebné ďalšie zvýšenie ambícií v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov a zvyšovanie využívania obnoviteľných zdrojov energie a energetickej efektívnosti.

- (27) Hoci zrýchlenie prechodu ku klimatickej neutralite a odklonu od fosílnych palív bude mať v niektorých odvetviach za následok značné náklady na reštrukturalizáciu, Lotyšsko môže v rámci politiky súdržnosti využiť Mechanizmus spravodlivej transformácie, aby zmiernilo sociálno-ekonomický dosah tohto prechodu v najviac zasiahnutých regiónoch. Lotyšsko môže okrem toho využiť Európsky sociálny fond plus zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1057²⁰ na zlepšenie pracovných príležitostí a posilnenie sociálnej súdržnosti.
- (28) Rada na základe posúdenia Komisie preskúmala program stability na rok 2022 a jej stanovisko²¹ je zohľadnené najmä v odporúčaní 1.
- (29) Vzhľadom na úzke prepojenia medzi ekonomikami členských štátov eurozóny a ich kolektívny príspevok k fungovaniu hospodárskej a menovej únie Rada odporučila, aby členské štáty eurozóny aj prostredníctvom svojich plánov obnovy a odolnosti prijali opatrenia, ktorými vykonajú odporúčania uvedené v odporúčaní na rok 2022. V prípade Lotyšska je to zohľadnené najmä v odporúčaní 1, 2 a 3,

²⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1057 z 24. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky sociálny fond plus (ESF+) a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1296/2013 (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 21).

²¹ Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.

TÝMTO ODPORÚČA, aby Lotyšsko v rokoch 2022 a 2023 prijalo opatrenia s týmto cieľom:

1. v roku 2023 zabezpečiť, aby bol rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov v súlade s celkovo neutrálnymi zámermi politiky, pričom sa zohľadní pokračujúca dočasná a cieleňá podpora pre domácnosti a podniky, najviac pociťujú prudký nárast cien energií, a pre ľudí, ktorí utekajú z Ukrajiny; byť pripravené prispôbiť súčasné výdavky vyvíjajúcej sa situácii; zvýšiť verejné investície do zelenej a digitálnej transformácie a energetickej bezpečnosti s ohľadom na iniciatívu REPowerEU, okrem iného aj využitím Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie; uskutočňovať fiškálnu politiku zameranú na dosiahnutie obozretných strednodobých fiškálnych pozícií; rozšíriť zdaňovanie vrátane zdaňovania majetku a kapitálu a posilniť primeranosť zdravotnej starostlivosti a sociálnej ochrany s cieľom znížiť nerovnosť;
2. pokračovať vo vykonávaní svojho plánu obnovy a odolnosti v súlade s míľnikmi a cieľmi uvedenými vo vykonávacom rozhodnutí Rady z 13. júla 2021; predložiť programové dokumenty politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027, aby sa mohli dokončiť príslušné rokovania s Komisiou a následne sa mohli tieto dokumenty začať vykonávať;
3. zlepšiť prístup malých a stredných podnikov k financovaniu prostredníctvom verejných schém poskytovania úverov a záruk zameraných na uľahčenie investícií strategického významu, najmä v oblastiach zelenej transformácie a regionálneho rozvoja;
4. znížiť celkovú závislosť od fosílnych palív a diverzifikovať ich dovoz urýchlením zavádzania obnoviteľných zdrojov energie, zabezpečením dostatočnej kapacity prepojení, diverzifikáciou dodávok energie a trás a znížením celkovej spotreby energie prostredníctvom ambiciózných opatrení v oblasti energetickej efektívnosti.

V Bruseli

Za Radu

predseda/predsedička